

Věc: Oponentský posudek bakalářské práce Karolíny Hromkové s názvem *Důležitost a role autora při interpretaci uměleckého díla v estetických teoriích 20. století*.

Autor posudku: doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.

Autorka si zvolila frekventované téma – otázku autorského subjektu a jeho přítomnosti v literárním díle. Přestože autorka v práci definuje poměrně zřetelně svůj záměr, převážně se jedná o parafrázování dílčích přístupů (Barthes, Hirsch, Eco, Fisch, Iser, v seznamu literatury uvádí ještě Paula Ricoeura, v textu na něj však neodkazuje), či extrapolace citací a zjištění. Přestože lze ocenit, že se autorka seznámila se solidním penzmem odborné literatury, k důslednější reflexi sledovaného tématu se nedostane a to právě kvůli určitému kaleidoskopickému přehledu. Přitom by bylo vhodné vzít v úvahu základní teoretické zakotvení dílčích přístupů, teprve z těch lze vyjít, neboť některé z nich jsou téměř nesouměřitelné (jak a proč lze poměřovat Barthesovu programovou tezi, která vychází z rodící se francouzské naratologie s recepční estetikou Wolfganga Isera?) U Fische není zrovna zjevné, proč si jej autorka zvolila.

Problematickostí práce spočívá v tom, že při parafrázujícím přehledu se neleze k důslednější reflexi jednotlivých témat dostat. Autorka vychází z magisterské práce Anny Schubertové, měla by se ovšem zabývat důslednějšími a erudovanějšími přístupy, ať již k metafoře smrti autora, nebo k otázce autorského subjektu vůbec.

Základní vodítko by jí mohla poskytnout studie Wolfa Schmida „Abstraktní autor a abstraktní čtenář“ (Česká literatura, roč. 54, č. 2/3, s. 74-97). Tuto studii autorka opomíjí. Na autorčině práci lze ocenit, že je z parafrázovaných autorů schopna vystihnout podstatné, základní myšlenky parafrázuje adekvátně. Z textu práce je znát, že se jedná patrně o vůbec první literárněteoretické pojednání, které napsala. V první větě práce píše o zrození díla, za něž považuje autorem dokončené dílo. Považuje tedy za literární dílo i to, co nebylo vydáno? Jakou roli přitom hraje redakční práce, přitom postačí i pouhé publikování textu.

Roland Barthes měl ve své rané tvorbě poměrně bohaté (a asi ne zcela pozitivní) zkušenosti s redakcí vlastních textů (jeho texty byly těžkopádné, nesrozumitelné atp.). Snad také proto do svého mytologického schématu do záporné role obsadil právě redaktora. Od autorem dokončeného díla k jeho vydání může být ještě dlouhá cesta atp.

Autorka se dále ptá, kdo jde vlastníkem díla? Pragmatický kontext autorských práv nezmiňuje atp. Obdobně volně se ptá, jakým způsobem ovlivňuje subjekt autora proces čtení? Pod takto obecně formulovanými otázkami si můžeme představit ledasco, ať již to, že autor do procesu čtení nemůže mluvit, neboť ani nezaručí, že čtenář přečte dílo celé, či popořadě, stejně dobře si ovšem můžeme představit, že autor způsobem výstavby narativního díla programuje způsob jeho četby atp.

Jistá přibližnost je patrná také v rozlišení na praktické a umělecké sdělení. Našla by autorka vhodnější distinkci? Praktické sdělení ilustruje na dopisu, přičemž ani v něm nemusí dominovat referenční funkce sdělení. Liší se nějak dopis v rámci epistolárního žánru od dopisu v běžné komunikaci? Jak by to bylo s korespondencí Franze Kafky a Maxem Brodem, kde věcné poznámky Broda trčí vedle hysterických, ale i literárně stylizovaných dopisů Franze Kafky.

Co autorka míní 'teoretickou „vraždou“ autora' (s. 15, proč nahrazuje metaforu smrti metaforou vraždy)? Na s. 15 autorka též píše, že autor není vypravěčem díla, a kdo jím tedy je?

V závěru se autorka přiklání k Hirschově stanovisku (s. 50), proč tomu tak je ovšem více nevysvětluje, mohla by tak učinit? Proč navzdory rozsáhlé síti autorů, kteří kritizují tradiční koncepci autora, se nakonec k tomuto stanovisku vrací?

Závěr práce slouží především jako resumé celé práce, autorka v něm však nepředkládá vlastní vyprofilované stanovisko, mohla by jej představit při obhajobě?

Práci hodnotím velmi dobře.

V Praze 1.6. 2023.

doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.